

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **lek. J. Ż.**

obwinionego z art. 4 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty oraz z art. 8 Kodeksu Etyki Lekarskiej,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 2 grudnia 2022 r.

kasacji wniesionej przez pełnomocnika pokrzywdzonej Z. P.

od prawomocnego orzeczenia Naczelnego Sądu Lekarskiego

z dnia 25 czerwca 2014 r., sygn. akt NSL Rep. 20/OWU/14,

uchylającego orzeczenie Okręgowego Sądu Lekarskiego w [...]

z dnia 26 września 2013 r., sygn. akt [...], i umarzającego postępowanie,

na podstawie art. 529 *a contrario* k.p.k. oraz art. 624 § 1 k.p.k. i art. 632 pkt 2 k.p.k.

w zw. z art. 112 pkt 1 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich (t.j. Dz. U 2021.1342),

postanowił:

1. umorzyć postępowanie kasacyjne;

**2. zwolnić pokrzywdzoną Z. P. od ponoszenia kosztów
postępowania kasacyjnego obciążając nimi Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Orzeczeniem Naczelnego Sądu Lekarskiego z dnia 25 czerwca 2014 r., sygn. akt NSL. Rep. 20/OWU/14, uchylono orzeczenie Okręgowego Sądu Lekarskiego w [...] z dnia 26 września 2013 r., sygn. akt [...], w sprawie lek. J. Ż. obwinionego o czyn z art. 4 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty oraz z art. 8 Kodeksu

Etyki Lekarskiej, a postępowanie w sprawie umorzono z uwagi na przedawnienie karalności zarzucanego przewinienia.

Powołane wyżej prawomocne orzeczenie Naczelnego Sądu Lekarskiego zaskarżył w całości wniesioną na niekorzyść obwinionego kasacją pełnomocnik pokrzywdzonej Z. P.. Zarzucił w niej „rażącą obrazę prawa procesowego w postaci art. 54 pkt 2, art. 61 ust. 3 oraz art. 64 ust. 4 ustawy o izbach lekarskich polegającą na niezawieszeniu postępowania dyscyplinarnego toczącego się wobec J. Ż, a następnie umorzeniu z uwagi na przedawnienie zarzucanego przewinienia, które to zostało poprzedzone dokonaniem błędnego, dowolnego, a przede wszystkim przedwczesnego ustalenia faktycznego sprowadzającym się do przyjęcia, iż przewinienie dyscyplinarne objęte postępowaniem nie stanowi przestępstwa i jego karalność ustaje z upływem lat 3 w sytuacji, gdy toczące się postępowanie karne nie zostało prawomocnie zakończone”.

W oparciu o ten zarzut autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Naczelnemu Sądowi Lekarskiemu.

Postanowieniem z dnia 11 lutego 2015 r., SDI 51/14, Sąd Najwyższy zawiesił postępowanie kasacyjne do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego prowadzonego w sprawie obwinionego przez Sądem Rejonowym w Radomiu, sygn. akt X K 404/12, o czyn z art. 160 § 2 i 3 k.k. w zb. z art. 155 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na szkodę B. P..

Postępowanie kasacyjne podjęte zostało postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2022 r., SDI 51/14, w związku z prawomocnym zakończeniem postępowania karnego w sprawie oskarżonego J. Ż. postanowieniem Sądu Rejonowego w Radomiu z dnia 2 listopada 2022 r., sygn. akt II K 1599/19. Orzeczeniem tym sąd karny umorzył postępowania karne wobec J. Ż. na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. z uwagi na fakt, że oskarżony zmarł w dniu 23 października 2022 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Postępowanie kasacyjne w niniejszej sprawie, zainicjowane nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia wniesionym na niekorzyść J. Ż. przez pełnomocnika pokrzywdzonej Z. P., wobec śmierci obwinionego należało umorzyć.

Jak wynika z pisma obrońcy obwinionego z dnia 3 listopada 2022 r. oraz dołączonego do niego odpisu skróconego aktu zgonu, co znajduje również potwierdzenie w odpisie wskazanego wyżej postanowienia Sądu Rejonowego w Radomiu z dnia 2 listopada 2022 r., obwiniony J. Ż. zmarł w dniu [...] 2022 r.

Zgodnie z art. 529 k.p.k. wniesieniu i rozpoznaniu kasacji na korzyść oskarżonego nie stoi na przeszkodzie wykonanie kary, zatarcie skazania, akt łaski ani też okoliczności wyłączające ściganie lub uzasadniające zawieszenie postępowania.

A *contrario* niedopuszczalne jest wniesienie i rozpoznanie kasacji na niekorzyść oskarżonego, jeżeli zachodzi okoliczność wyłączająca ściganie, a taką jest śmierć skazanego.

W związku z tym, w wypadku wniesienia kasacji na niekorzyść i ujawnienia się w toku postępowania kasacyjnego jednej ze wskazanych w art. 529 k.p.k. okoliczności nie istnieje możliwości rozpoznania tej kasacji, gdyż oba zawarte w tym przepisie warunki muszą wystąpić łącznie - "wniesieniu i rozpoznaniu". Jeżeli więc po wniesieniu kasacji okaże się, że nastąpiło wykonanie kary, zatarcie skazania, zastosowano akt łaski lub też zaktualizowały się okoliczności wyłączające ściganie albo uzasadniające zawieszenie postępowania, a sytuacja skutkująca wystąpieniem jednej z wymienionych wyżej przesłanek zaktualizowała się przed jej wniesieniem, kasacja taka wniesiona na niekorzyść oskarżonego, pomimo jej przyjęcia, jest niedopuszczalną i należy ją, stosownie do treści art. 531 § 1 k.p.k., pozostawić bez rozpoznania (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 18 stycznia 2018 r., II KK 248/17 i z dnia 27 czerwca 2018 r., V KK 181/18). Odmienne natomiast trzeba potraktować sytuację, gdy w dacie wnoszenia kasacji na niekorzyść była on obiektywnie dopuszczalną, a dopiero po jej wpływie do Sądu Najwyższego zmateriałizowała się okoliczność uniemożliwiająca - stosownie do treści art. 529 *a contrario* k.p.k. - jej rozpoznanie. Jediną możliwą wówczas do wydania decyzją procesową jest umorzenie postępowania kasacyjnego. Podstawę ku temu będzie stanowił przepis art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. stosowany w związku z art. 429 § 1 *in fine* k.p.k., ponieważ kasacja taka dopiero z momentem powstaniem tego rodzaju okoliczności staje się niedopuszczalną z mocy ustawy z uwagi na treść art. 529 k.p.k. odczytywanego właśnie *a contrario* (zob. postanowienia Sądu

Najwyższego: z 20 czerwca 2006 r., II KK 295/05 ; z dnia 16 marca 2011 r., IV KK 17/11; z dnia 10 stycznia 2012 r., SDI 31/11; z dnia 8 października 2013 r., III KK 44/13; z dnia 5 lutego 2019 r., III KK 582/17; z dnia 18 lutego 2020 r., III KK 62/19).

Tego rodzaju sytuacja wystąpiła w toku niniejszego postępowania kasacyjnego bowiem przepisy Kodeksu postępowania karnego w sprawie dotyczącej przewinienia zawodowego lekarza, zgodnie z przepisem art. 112 pkt 1 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich (t.j. Dz. U 2021.1342), stosuje się odpowiednio.

W dacie „wnoszenia” przez pełnomocnika pokrzywdzonej kasacji na niekorzyść obwinionego J. Ż. ten nadzwyczajny środek zaskarżenia był prawnie dopuszczalny. Natomiast „rozpoznanie” takiej kasacji, w sytuacji, gdy obwiniony w toku postępowania kasacyjnego zmarł, stało się prawnie – z uwagi na treść art. 529 k.p.k. odczytywanego a contrario – niemożliwe.

Z tych powodów orzeczono jak w pkt. 1 części dyspozytywnej niniejszego postanowienia.

Zwolnienie pokrzywdzonej Z. P. od ponoszenia kosztów postępowania kasacyjnego (pkt 2 postanowienia) podyktowane jest względami słuszności (art. 624 § 1 in fine k.p.k.), ponieważ umorzenie tego postępowania wynikało z okoliczności od niej niezależnej. To z kolei, stosownie do treści art. 632 pkt 2 k.p.k., skutkować musiało obciążeniem tymi kosztami Skarbu Państwa.